

Szózat a cluji unitárius kollégium volt tanulóihoz!

Ezelőtt három évvel nyílt levélben hívtam föl dr. Gál Kelemen, ki kolozsvári kollégiumunknak 40 évig tanára, 30 évig igazgatója volt, hogy a Kollégium történetét írja meg. Dr. Gál Kelemen a felhívásnak eleget tett. Készen van az 55 ivre terjedő két kötetes mű kézírata. Ám de ehhez senki sem férhet hozzá, éppen mint az Uzoni-Kozma hatalmas könyvéhez.

Kit nem érdekelne, sőt kit nem izgat, az a gondolat, hogy milyen képet ad az én, a mi, a régiek iskolájáról az irodalomnak, s tehát a nagy magyar olvasóközönségnek az a könyv, amely mindent egybefoglalt a kezdettől, vagyis János Zsigmond fejedelemtől Brassai Sámuelig.

Megjelennek benne: apák, ösapák, püspökök, tanárok, jóltevők, kik az intézet viszontagságos életét vezették, fenntartották.

Az óvári, főtéri, magyarutcai kollégiumok lelke szólal meg benne. Találkozunk a mindenkori ifjuság főnökével, a seniorral, aki parancsolója, rendtartója és alamizsna osztója volt az együttélő diákseregnek. Három nemzet: a magyar, székely és szász, helybeli s a távoli bércek fiai itt barátkoztak s itt tanultak meg tünni, tanulni nélkülözni és gazdálkodni. Egész Erdély figyelme rajtuk volt, mert ők gyalog vagy szekéren, Háromszék határáig is eljártak búzát, kenyeret, kalácsot, túrót és szalonnát gyűjteni, midőn a katonai karhatalom kiverte őket házukból és összes vagyonukból. Vigasztalni is eljártak a városi meg a vidéki halottak koporsójához énekel, orációval, ritmussal, akár három nyelven is, amit kedvesen fogadott a gyászoló család, a püspök, főpap s a tanár prédikációja mellett.

Egész Erdély változatos élete tükröződik vissza a kollégium történetében.

Jól esik a mai léleknek, ha olykor megfürödhet a régi dicső-

ség éjji homályában. Megnyugtat és új munkára serkent, ha a mai sivatár jelennél még keményebb megpróbáltatásban szemléljük őseinket. Boldoggá tesz, ha azt olvassuk, hogy itt a fajok egybeolvadtak s gyűlölet helyett szeretet és barátság táplálta a szíveket.

Meg fognak jelenni a ma életben levők előtt a régi kedves tanárok, kikről annyi érdekes diákmegjegyzés hangzik el minden találkozó ünnepen. Ujra fogjuk élni saját legendás multunkat s minden kedves óráért hálás köszönetet mondunk annak, aki jelenné tette számunkra multunkat. Erre a szerepre vállalkozott dr. Gál Kelemen s ő a maga feladatát nagy fáradsággal, idegszagató szorgalommal teljesítette.

Mi következik most? Az kedves *véndiákok*, régi tanulók és osztálytársak, hogy mi vegyük át a munka ránk eső részét: *a kiadás költségét*. Ez csekélység az övéhez mérten, mert a két kötet könyvért csak 300 leut kell adni. A könyv husvétra piacra fog kerülni. Rajta, siessen hozzájárulni mindenki! Minden papí könyvtár, minden magánkönyvtár gondoskodjék a maga példányáról.

Bizom, hogy együttesen, egyesült akarattal valóra váltjuk azt, ami most ránk vár és tőlünk függ. Siessen a találkozóra minden volt diák. Remélem, hogy a könyv hátsó lapjait mi előfizetők fogjuk megtölteni. Ez lesz az utolsó névsorolvasás!

Cluj, 1935. január 20.

Dr. Boros György,
püspök.

Antenna -- monológ.

*Itt lakom fent, a házak tetején.
S ha szél jő, lengek puhán, csendesesen
Rajtam megy át a dal s a fájdalom,
Belőtem nem jő vissza semmi sem.*

*Vagyok: titok. A lelkem néma, zárt.
Sokat tudok, de ajkam nem beszél.
A lelkek dübörgését hallgatom
S csak drótom leng, ha néha, fú a szél,...*

(C'uj.)

Deák Berla.